

sici, a není též zjištěno, kdy a v jakém stavu bylo vráceno šatstvo stěžovateli; rozsudek se posléze nezabývá zajisté důležitou subjektivní stránkou, zda stěžovatel, jemuž nošení šatstva nebylo zakázáno, si byl vědom protiprávnosti svého jednání, půjčuje oblek bratrovi. Rozsudek zvláště zdůrazňuje, že stěžovatel koupiv 15. srpna 1924 šatstvo, firmě zamlčel, že musí nastoupiti dne 1. října 1924 službu vojenskou, a, že by mu firma, kdyby to byla věděla, šatstvo na úvěr nebyla za žádných okolností přenechala; avšak při skutkové podstatě zpronevěry nelze tyto, koupi předcházejší okolnosti dále využítkovati; spíše mohly by případně snad poukazovati k lstivému jednání s hlediska §u 197 tr. zák. a bude proto na nalézacím soudě, by uvažoval o tom, zda si snad stěžovatel počínal při samé koupi lstivě, zmlčev firmě onu skutečnost, pro uzavření smlouvy, o níž tu jde, zajisté závažnou, a přistoupiv snad schválně na podmínku výhrady vlastnictví, by tím snadněji pohnul firmu k tomu, by mu šatstvo dala na úvěr. V důsledku všech těchto úvah bylo napadený rozsudek zrušiti v celém jeho rozsahu jako zmatečný s hlediska §u 281 čís. 9 a) tr. ř., a ježto, jak shora naznačeno, nejsou zjištěny veškeré skutečnosti, jichž zjištění při správném výkladu zákona bylo zapotřebí, věc za souhlasu generální prokuratury vrátiti již v zasedání neveřejném podle §u 5 novely k trestnímu řádu soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Čís. 2334.

Přivodění určitého výsledku opomenutím (§ 335 tr. zák.) spočívá v tom, že pachatel nebrání příčinné působivosti stavu věcí, poukazujícího ku vzniku onoho výsledku, pozitivním jednáním, které by bylo výsledkem zamezilo, pachateli předsevzítí náleželo a bylo mu možné.

Pokud stačí příkaz osobám (dělníkům) stavem věcí ohroženým, by před započítím práce učinili určitá bezpečnostní opatření (chovali se určitým způsobem).

(Rozh. ze dne 30. března 1926, Zm II 28/26.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Mor. Ostravě ze dne 5. listopadu 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §u 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti nelze upřítí oprávnění, pokud, uplatňujíc důvod zmatečnosti podle čís. 9 písm. a) §u 281 tr. ř., namítá, že ve skutkovém ději rozsudkem zjištěném není ztělesněna příčinná souvislost mezi nehodou Emila B-a a opomenutím obžalovaného. Nehoda stala se sesutím severní stěny jámy. Neuvažujíc o tom, zda k sesutí stěny došlo podko-

páváním, či nakopáváním jí B-em, či bez nárazů, s takovou prací spojených, shledávají rozhodovací důvody příčinu sesutí v tom, že stěny jámy nebyly proti sesutí zabezpečeny roubením (pažením) a činí obžalovaného — nerozlišujíce v dotyčných svých úvahách objektivní a subjektivní stránku (otázku příčinné souvislosti a otázku nedbalosti) zodpovědným za nehodu, protože bylo jeho povinností, by učinil taková opatření, která by byla znemožnila sesutí stěny. Stanovisko soudu, touto větou rozhodovacích důvodů nepřesně naznačené, dochází přesnějšího vyznačení, přihlíží-li se k další větě rozhodovacích důvodů, že obžalovaný měl každým způsobem zabrániti tomu, by Emil B. nepracoval na dně jámy proti jeho zákazu bez nařízeného vystužení stěn. Zřejmě má napadený rozsudek za to, že obžalovaný přivodil a zavinil nehodu Emila B-a tím, že neopatřil vše, čeho bylo třeba, by k nehodě nedošlo, takže bylo nalézacímu soudu, třeba že mluví v rozsudkovém výroku o jednání po případě o p o m e n u t í, příčinou nehody a proviněním obžalovaného pouhé jeho opomenutí. Přivodění určitého výsledku opomenutím spočívá v tom, že pachatel nebrání příčinné působivosti stavu věci, poukazujícího ku vznikání tohoto výsledku, pozitivním jednáním, které by bylo výsledkem zamezilo, které pachateli předsevzítí náleželo a které bylo pachateli možné. Zákonnou známku příčinného vztahu protiprávního výsledku k nečinnosti pachatelově dlužno tudíž opodstatniti zjištěním skutečností, z nichž vyplývá, že pachatel neučinil, neb alespoň neučinil vše, čeho bylo třeba k zamezení protiprávního výsledku stavem věci opovězeného, že určité úkony, po případě určité další úkony, jež náleželo pachateli předsevzítí (po případě kromě toho, co beztak byl již učinil) byly by vzejtí tohoto výsledku zabránily, a že pachatel byl s to, by předsevzal tyto úkony, pokud se týče i tyto další úkony. Pro směr a rozsah těchto zjištění jest si uvědomiti, že i povinnost pachatele k zabezpečovacím úkonům má své přirozené meze a že zpravidla — není-li takové zastupování pro zvláštní pachatelovy poměry nebo pro jiné zvláštní okolnosti případu nepřijatelné — není závady, by pachatel činnostmi jiných osob nezjednal, čeho k zamezení protiprávního výsledku s jeho strany nutno. Záleží-li stavem věci opovězený protiprávní výsledek v tom, že dělníkům určitou práci vykonávajícím vzejde změnou prostředí, v němž pracují, újma na životě, zdraví nebo tělesné neporušenosti, možno příkazem, by před započítím práce zjednali bezpečnostní opatření vhodná k zamezení oné změny prostředí, klásti na roveň příkaz, by se až do zjednání této záruky chovali určitým způsobem, při němž nemohou býti zasaženi účinky oné změny. Nezůstal-li tedy pachatel (jako v projednávaném případě obžalovaný) naprosto nečinným, nýbrž omezil se na příkazy osobám, stavem věci ohroženým, jest k opodstatnění zákonné známky příčinného vztahu protiprávního výsledku, t. j. nastavší nehody k (částečné) nečinnosti pachatelově třeba: 1. zjištění, zda to, co pachatel nařídil, bylo by stačilo k zamezení protiprávního výsledku, zda nehoda, která se skutečně stala, nebyla by nastala, kdyby dělníci byli vyhověli příkazu pachatelovu, zřídívše před započítím práce jím nařízená zabezpečovací opatření, nebo zachovávajíce se při práci způsobem pachatelem nařízeným; 2. pro případ, že by bylo to, co bylo nařízeno, stačilo,

dalšího zjištění, že pachatel nevyčerpal všech prostředků jemu po ruce jsoucích a podle zvláštních okolností případu nutných, by svým příkazům zjednal průchod; 3. pro případ zjištěné nedostatečnosti toho, co pachatel nařídil, dalšího zjištění, které další úkony byly by bývaly protiprávní výsledek odvrátily, a že pachateli náleželo předsevzítí i tyto další úkony a bylo mu to možné.

Takového skutkového opodstatnění se onomu znaku přečinu §u 335 tr. zák. v rozhodovacích důvodech rozsudku první stolice nedostalo. Rozhodovací důvody zjišťují, že obžalovaný dohlížel — docházejí denně, někdy i dvakrát za den na chvíli do pískovny — na postup při dobývání písku, že dal rozkaz, by stěny pískovny byly dřevem vytuženy, že poslal v den, kdy se pak nehoda stala, ráno do pískovny dřevo ku vytužení stěn a dal (obzvláště i pozdější nehodou postiženému B-ovi) příkaz, by se v jámě nepracovalo, dokud nebude jáma proti sřícení se stěn zabezpečena roubením; některé výsledky hlavního přelíčení poukazují k dalšímu příkazu obžalovaného, by dělníci, dokud nezabudují lom (nevytuží stěn jámy), nepracovali v jámě, nýbrž odkrývali povrch, až obžalovaný přijde. Rozhodovací důvody však neuvažují o tom, zda by k nehodě B-ově bylo nebo nebylo došlo, kdyby B., pokud se týče i ostatní dělníci byli provedli, co jim obžalovaný byl nařídil, nebo zachovali se tak, jak jim byl přikázal, a zda obžalovaný použil všech prostředků po ruce mu jsoucích a nutných, by svým příkazům zjednal průchod. Nepouštějice se do těchto úvah, vyslovují rozhodovací důvody dále, že soud považuje jím zjištěná opatření obžalovaného za nedostatečná, a shledávají vinu obžalovaného v tom, že neoznámil okresní politické správě dobývání písku na dotyčném pozemku a že neustanovil zkušeného a odborného dozorce, který by obzvláště při stálém dozoru byl zabránil případnému podkopávání stěn. Avšak nehledě k tomu, že rozsudek nezjišťuje, že B. nebo jiný dělník podkopával stěnu jámy a že k sesutí se stěny a usmrcení B-a došlo následkem podkopávání sřítivší se stěny, neuvažují rozhodovací důvody ani o tom, podle kterých předpisů nebo z jakých jiných důvodů mají za to, že byl obžalovaný povinen oznámiti dobývání písku okresní politické správě a ustanovití dozorce, ani o tom, která další neb účelnější neb i jen přesněji naznačená opatření zabezpečovací, než jaká byla beztak dělníkům nařízena samým obžalovaným, byl by nařídil politický úřad nebo dozorce, ani o tom, zda by byl měl politický úřad nebo dozorce účinnější prostředek než obžalovaný, by dělníky, zvláště B-a, přiměl ku splnění příkazů. Pro nedostatek zjištění v těchto směrech není zákonná známka příčinné souvislosti mezi opomenutím obžalovaného a smrtelnou nehodou Emila B-a zjištěnými skutečnostmi opodstatněna, takže není skutková podstata přečinu §u 335 tr. zák. naplněna ani po stránce objektivní. Uznal-li nálezačí soud přes to obžalovaného tímto přečinem vinným, spočívá odsuzující výrok na nesprávném použití zákona, tak že jej bylo z důvodu čis. 9 písm. a) §u 281 tr. ř. zrušiti jako zmatečný, aniž třeba zabýváti se ostatními vývody stížnosti. Budiž jen podotčeno, že neposlušnost Emila B-a vůči příkazům obžalovaného a vlastní, byť vědomá nedbalost B-ova byla by jen vedlejší příčinou (náhodou v to příšlou), nerušící

příčinné souvislosti mezi nehodou a případným opomenutím obžalovaného, leda že obžalovaný, by zjednal svým příkazům průchod, marně použil všech prostředků po ruce mu jsoících, ve kterémžto případě nebylo by jednání obžalovaného k nedbalosti B-ově zavdalo příčinu (§ 134 tr. zák.). Jak dovoděno, nedostává se ve zrušeném rozsudku a jeho důvodech ani po stránce objektivní skutkových zjištění, které by měly při správném výkladu zákona tvořiti podklad nálezu. Jelikož se z toho důvodu nelze obejíti bez nového hlavního přelíčení v prvé stolici, bylo za souhlasu generálního prokurátora podle §u 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 zmateční stížnosti vyhověti ihned v zasedání neveřejném a uznati, jak se stalo. Při opětném projednání a rozhodnutí bude nalézacímu soudu, dojde-li k závěru, že příčinou, nebo jednou z více příčin smrtelné nehody Emila B-a bylo opomenutí obžalovaného, přesněji, než se stalo v zrušeném rozsudku, uvažovati o subjektivní stránce trestného činu (o otázce nedbalosti obžalovaného).

Čís. 2335.

»Zprotivením se« ve smyslu §u 279 tr. zák. jest i pouhá nečinnost, neposlušnost davu vůči příkazu stráže, by se rozešel, jí výslovně nebo sice mlčky, však pro dav poznatelně daného; pokud sem spadá výrok: »nerozcházejte se, my můžeme státí, kde chceme.«

(Rozh. ze dne 30. března 1926, Zm II 61/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Mor. Ostravě ze dne 28. prosince 1925, pokud jí byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem shluknutí podle §§ů 279 a 283 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by jí znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Uplatňujíc důvod zmatečnosti podle čís. 9 písm. a) §u 281 tr. ř., namítá stížnost právem, že tím co na skutečnostech zjištěno, není naplněna skutková podstata přečinu §u 279 tr. zák. v zákonné známce vybízení více osob ku společné pomoci nebo ku zprotivení se. Nelze sice souhlasiti s názorem stížnosti v této povšečnosti nesprávným, že pojem vybízení ku zprotivení se (druhá zákonná možnost vybízení ku společné pomoci nepřichází v projednávaném případě v úvalu) předpokládá vybízení k aktivnímu jednání, namířenému proti vrchnostenské osobě, takže nestačí vybízení k pouhé pasivitě. Zprotivením se jest po rozumu §u 279 tr. zák. naopak nejen činný odpor, nýbrž i odpor trpný, nejen útok na tělo vrchnostenské osoby, nýbrž jakékoliv jednání, které, bráníc tomu, by se výsledek vrchnostenskou osobou zamýšlený nestal skutkem již pouhým vyhověním jejímu příkazu, nutí vrchnostenskou osobu, by své vůli zjedнала průchod zdoláním překážky, spočívající v opačné vůli jiných